

Нерэзытыё буозу

Тясэзыби", куниа басэбса җанасанэ" корсэ терэ, иттүо бэнди" җанасанэй танде" терэтини, җонэ хелиде" җиле мәнүтүҗ" (правайтиҗ) иттү бэзэтуобса тохитэны, хунтәмэны буобса, бэнде" җанасанэ"дя иттүо хетэгээ нилу; җонэ

тясэзыби", куниа нинту" тясэзыбса җонэ ноҗхомэны ибса җанасанэ" җиле мәнэ"дя (к правам) тэза"а" номбэ" кәрсу", курэди" болуатүгүйтү" җанасанэй сярү, җонэ мелызэби" тэрэди хетэгээ нилу, кунини җанасанэ" хонсызэ" няндятуо" буозу" җонэ манү"тэбса, нисызэ" хылэдятэ" җонэ мәнүкәэмэны нилы", дебтурусү" хирэгээ җанасанэ" мәнэ ися; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй җиле мәнэ" (права") муунтабү" мынту кәмиабса законэтэны, нинагэты җанаса нонсу" җизи"тихиасы җиле мәнүтү (правайтү); җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" хелы"сыҗы" нятүҗ сүөарүрҗү" дүзытэндьҗ; җонэ

тясэзыби", куниа җанасанэй танде" иттүо" Сунэ 5уомтүмэ" Тандейтэны (Объединенный Нациятэны) җанузүмтүдү" Уставатэнынты иттүо" җиле хүнтүрүбсятүҗ җанасанэй җиле мәнэ"дя (права"дя), җанасанэ корсэ җүназэйдя, денсиде" җиле мәнэ"дя (права"дя) куодүму җонэ ны дермәэны тәмәэны сытыҗ мундүсуо" хелысыбсәниимәэны социальный прогрессетэны нягэй нилынягэтыҗ няндя"са; җонэ

тясэзыби", куниа моу"-терэ" (государства-члены) мундүху" Сунэ 5уомтүмэ" Тандейнану (Объединенный Нациянану), нятүҗ җэзүнагэтуҗ, сүөарүрнагэтуҗ, җэзүнагэтуҗ җанасанэй җиле мәнэ" (права") җонэ мәнүзээ нендябсанутүҗ; җонэ

тясэзыби", куниа бэнде" җанасанэ" дильситиҗи" корсэ җонэ җоры тэндэй җиле мәнэй (этих прав) җонэ няндябса" хонты тетүа ани"э тору дүлсынагэ эмэ сиэр,

Генеральная Ассамблея

дебтазату җануо

Бэнде" җанасанэ" дязыкүдя иттүо декларация җанасанэ җиле мәнэ" (прав) нерутэты хуантэту дямөлөкә кәрсу, курэди түүнянтуҗу" бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства", тэндэ дязыкү курэдите җанаса кәтти курэдите общество терэ, сәҗүрса эмэ җануо Декларациядя, кәрбулохазэйтэ" тенымтыгүйся җонэ хозатэбса сәрәэмэны тэндэ" права" җонэ няндябса" нягэй бәндети тенырынагэтыҗ җонэ митәбиазэ" национальный җонэ международный прогрессивный сәрәэмэны, бэнде" җанасанэ" танде" җонэ государства-терэ организация тенырынагэтыҗ, тэндэ комәэны моу терэ" иттүо" юрисдикциетэнынтыҗ.

Статья 1

Бэнде" җанасанэ" җэтүкәнды" нендя"туо" җонэ хонсы хелиде" җиле мәнэй (правай). Сытыҗ хонды" җиле җонда җонэ сярү, дүзытэндьҗ ихүтүҗ нягәэ" сүөарусэ".

Статья 2

Курэдите җанаса хонхиты мынту җиле мәнү"тү (правайтү) җонэ няндябсатү, хозүтүө" җануо Декларациетэны, нисы сәҗүрә": курэди җанасанэ" тансәгәтэ иммә, курэди сябыты кухуо, куодүму кәтти ны, курэди җиле җәтүмиамуо сиәдеты, курэди җуодя хүнтүрүбсязы иҗу, курэди политикә җэзу камяҗу, курэди җанасанэ тансәдя иҗу җонэ курэди җәтүмиамуонту сиэр: җүня" кәтти мәнүкәэ" иху" тагәбтәэ" ирити, имидити.

Тэндэ комәэны нибити" нягәэ сәҗүрә" хунсә" политический, җиле мәнәнтәнунты иттүо (правовой) җонэ международный моунты статусәдя, кунини нилыҗы җанаса нисы сәҗүрә" хундялтуо кәтти камя"лутуо тэндэ" моу".

Статья 3

Курэдите җанаса хонты җиле мәнэ (право) нилыбсәдя, няндябсәдя җонэ нинту" ментизибсәтыдя.

Статья 4

Сылыгалите нибити нягәэ сиба"тәру", сиба"тәрубса җонэ тамтарубса сиба"тини нинту кунитены нягәэ кәрсу.

Статья 5

Сылыгалите нибити мынту хоси"тәры", сиба"тәру", хеттибтыгуйли" нәмбәниизә.

Статья 6

Курэдите җанаса, кунитены нибити җуо", хонхити нягәэ җиле мәнэ (право) җиле нилутыниимэны

Статья 7

Бәнде” җанасанә” хелиде” законатәны җонә хонды” җиле мәнә (право) нисы сәңүрә” нинту” хелиде” җизисибся”дя итүо” тәндә законәтәны. Бәнде” җанасанә” хонды” җиле мәнә (право) хелидемәәны җизи”силинягәтың дискриминациегәтә, нинту” җәзү”лутүә җануо Декларациетәны җонә хунсә курәдите ному”тәтуо тәрәди дискриминациядя кәрсу.

Статья 8

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җизи”сибся- нимәәны җиле мәнүнтү (правайтү) бәнтуны иттүо” суда”тини каңгә мәнтизилибити” җиле мәнүнтү (правайтү), куние” җәзүлүңантә” конституциетәны кәтти законәтәны.

Статья 9

Сылыгалите нибити мынту камя”лу” җанасанәйгитә хунде, мәрки”тәры”, хундямтялыры” җонә сиба”тәру”.

Статья 10

Курәдите җанаса, җанузүмтүкүся җиле мәнүтү (правайтү) җонә җанузүмтүкүся уголовный сиәрәмты, хонты җиле мәнә (право) мелызәсыәдиәзы сиәрты катемәрунагәту җәзи”тәтыә җонә няндя”туо судәтә.

Статья 11

Курәдите җанаса, лага”тарутуо курәдикүә сиәртәны, хонты җиле мәнә (право) җизи”сиси сиәркали исямту тәә түбә каңгә сыты сиәрту җәтәурусүзү” законә җәзүтүә судәтә, кунини сыты җизи”силисизи”.

Сылыгалите нибити мынту җомтәбтуру” нинту” мелызасыәдейты сиәрнииизә, тәтти сиәр ихү” сыты җиле тандеты кәрсутини нинту номбә кәрсудя иттүо. Нибити мынту тәндә кәрсунииизә тетуа ани”әмәны кәтти бәзәтуомәны хоралу” тәндә дялыгәтә каңгә иху мелызәмәә тәтти кәрсу.

Статья 12

Сылыгалите нибити мынту хүтүтә” хунсә җанаса корсәтә кәтти җиле тандетә, нибити мынту ментизи” тәндәтә мазә, тәндәтә тийдятуо” хотүрә кунсыны иттүо” кәрсу”, Курәдите җанаса җизи”силибити мынту законатәны тәрәди” ментизибсягитә.

Статья 13

Курәдите җанаса дөзүрхүтү мынту тәмәәны кунимәны кәрбуңу, нилыбити мынту курәдите хутиәзы моунтәны.

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) дүбәәнантибити курәдите моу, җиле җәтумиамуо моумту, тәгәтә хонты җиле мәнә (право) хурсәбса кәрсу моунтудя.

Статья 14

Курәдите җанаса хонты җиле мәнәмты (право) хууләбити лүңкүрүбсянәзәмты хунсәә” моу”мәны җонә хонты мәнә тороубтуса тәндә лүңкүрүбсянә.

Тәтти җиле мәнә (право) серәрыгәтызә” тәә түхоны, каңгә тәнерибся кәрсу тохитәны нинты җуо” политический сиәр,кәтти лыку дүәйтәтуо неру” җонә дямәләкә” кәрсу” Сунә 5уомтумәә” Тандей (Объединенный Нация).

Статья 15

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) гражданстводя.

Сылыгалите нибити мынту койры” гражданствогали җонә кәрбүбүтү нутумәә” гражданствамту.

Статья 16

Нимбымтыә” куодүму” җонә ны” хонды” җиле мәнә (право), нисы сәңүрә” курәди җанасанә тансәгәтә иммә”, курәди сябытың җәзу, курәди җуодя тялирнү”, җуомтаса кәтти мйязасы, мелызәсы җиле тандемту. Сытың хонды” хелиде” җиле мәнә” (права”) җуомтаса кәтти мйязаса, җуойтены нилыбся җонә тарумса түхоны.

5уомтәбса кәрсу мынту ихүтү мелызәмәә җонә ләбкузәбту- муо сиття” кәйзә җуомтәтүгәй.

Тансә тәттирә җануо җонә мәҗзәә обществә хелыә, куние” җизисилибити мынту обществатә җонә государстватә.

Статья 17

Курәдите җанаса хонбити мынту (право) җиле җалирә” кәтти җу”озә җалирә” хунсәй җанасанәй нану.

Сылыгалитендә нибити мынту (право) ментизили” тәндә” җалирә”.

Статья 18

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) нендя"туомәны сынерырся, сярү җонә җиле тандету җуо (религия); курэдите җанаса хонсызә хүнтүрүбся тәрәди җуодя, курәди хуйңы, хонсызә җиле камя"туо манү"тәбса, җиле җәтумиамуо" хүнсерәә" кәрсуодей.

Статья 19

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) нендя"туо манү"тәбсадя, дебтазабса тәндитиң кангә кәрбуңу; тәтти мәнә (право) тәзү"тәту нендя"туомәны дебтазабса манү"тәбсатү, курэдите дүрымы", буозу" нисы сәңүрә" курэдите государственнй границея.

Статья 20

Курэдите җанаса дөзүрхүтү мынту куниа кәрбуңу: курэдите хетәгәә" җунүоза"дя, җанасанә җунүбсанә"дя (ассоциаций).

Сылыгалите нисизи" хүтү"тәру" ассоциациетә мәнәнту нисы тәлибтири".

Статья 21

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) управляйрмүнтә моунтәнынты кәлүбтүмәә" җанасанәй таккәмәны.

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) денсидемәәны хунсәйнану җәйбәумунтә җиле моунты государствә" службатәны.

Банасанә" тансә мәнә ихүтү мынту нягәә правительство җузабса тохи; тәтти мәнә нәтәрәбтугуйхүтү мынту хүәти" мелы"сырытыә" натү"дятини, курәди" мелы"сырыбитиң мынту тийдялутуо" голосованиентәны кәтти хунсәәмәны кунини голосовайрся җанаса хонсызә җиле мәнә.

Статья 22

Курэдите җанаса, общество терә ихүтү, хонты җиле мәнә (право) социальное обеспечениедя җонә хунсәә" правә"дя, тәзү"тәтуо" няндятуо бәзуатәбса сыты җиле мәнүтү (правайтү) экономический, социальный җонә культурный сунәнтини җанасанәй танде" җонә международный сүәарубса курэдите государство таккәмәны.

Статья 23

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җәйбәузадя, няндя"туо натярубса җәйбәузадя, тәны кунини кәрбуңу, нягәә җонә неими" җәйбәузату ситтямәны иттүодя җонә җизи"силибити мынту җәйбәузагали иттүо кәрсүгәтә.

Курэдите җанаса, нисы хундялтарыби", кәмүзүхүтү мынту хелиде денси", хелиде җәйбәузаниизә.

Курэдите җанаса кәмүзүбүтү мынту нягәә җәзи"тәтыәә мазайсүә кәтти денси җәйбәузатуниизә, кунизә"мәны нягәй нилыбиязәә тандетунану кәтти җонәнту җонә хелы"сылыбиязәйзә нягәй хунсәй социальный обеспечениятәны нилынягәты.

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җунүнтәбса җәйбәузә" сунә" (союзә") тиитәсы тәндә" сунәти" (союзәнди") җизи"синягәты җиле мәнүтү.

Статья 24

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) ниибтүгуйсядя, хүтүдя җиле мәнә (право) тәни җәйбәуза" дялы кәри җонә денси хонтыә хүә бәухү" ниибтүгуйся.

Статья 25

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) тәрәди нилудя: җомсу", дембиа", леккырә" җәтәубса җонә хунсәә" нилыбся кәрсу"дя, курәди ихүтү нягәә нягәә нилыбсяты җонә тандеты нягәй нилыбся дязыкү, хонты җиле мәнә хелы"сырынягәты нибити җәйбәу", дярэзыкәбити, мусанумхүтү, сырүмхүтү, бәйка"имхүтү кәтти иния"имхүтү, басагалимхүтү җонә җәтүмхи" хунсә" кәрсу" нинту" хезытытыә" сыты сәмырыгәтәты.

Немы ися коныбся җонә дяхүрка ибся хонәйти" җиле мәнә (право) җәзүлүнагәтуң җонә хелы"сылынагәтың. Бенде" нүә", җәтүмтыә" җуомсуоде тандәтәны кәтти нинту" җуомсуоде тандәтәны, хонхитың мынту хелиде җизисибся.

Статья 26

Курэдите җанаса хонты җиле мәнә (право) хозатәбсанимәәны. Тенымтыгуйхи" мынту денсигали, тәтти кәрсу мәңәзәмәәны ментизити нерәбтәә җонә бәнде" дязыкүдя иттүо тенымтыгуйся. Нерәбтәә тенымтыгуйся ихүтү мынту бәнди"дя итүә. Техника җонә җәйбәузадя иттүо тенымтыгуйся ихүтүң мынду" бәнде"ти" түүтәрутуо", ани"ә, бәнтуо тенымтыгуйся хелидемәәны түүрүбүтү мынту бәнде" кәрбутуоти".

Тенымтыгуйся ихүтү мынту хезытытыя бөндө” җанасанә сәмыры бозуатәбсадя җонә җукәгимти”куйтиә бөндети нягәй тенирыбся, хүся”лубса, дильситибся җонә тенинбся җиле җанасанә мәнә” мәҗәзәмәәны няндябсянимәәны иттүо”. Тенымтыгуйся ихүтү мынту хелы”сытыя нятүҗ сәмәры тенибся, сүәарубся бөндө җанасанә” дүтымәны, курәдите нибити җуо” сяхытиҗ кәтти хүнтүрүбсянутүҗ җуодя, хелы”сыбити мынту Сунә 5уомтүмәә” Тандей (Объединенный Нация) камя”са нягимтүгутүой кәрсуй.

Нүо” деди” хонты” җиле мәнә (право) нятярса, кунини тенымтыгуйсизитә” сиәнә” нүотиҗ.

Статья 27

Курәдите җанаса тороубүтү мынту җанасанә” танде культурный” нилүтәны, нялтәбити мынту хүнсәрәй кәрсуодейдя участвовайрхүтү мынту научный прогрессетәны җонә тороубтүгуйхүтү тәндәты җүнязү”.

Курәдите җанаса хонты җиле мәнә (право) җизисибсядя сәмырыты, мәненсәкүтү, куния” иҗу” научный, литературный кәтти художественный җәйбәузатинунту, курәди” сыты җиле мелызасыәдейти.

Статья 28

Курәдите җанаса хонты мәнә (право) социальный җонә международный җәзи”тәбсадя, курәдитәны җиле мәнә” (права) җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациетәны, бөндө” дүлсырыбитиҗ мынту.

Статья 29

Курәдите җанаса хонты мәнә” (обязанности), нондитыя” җанасанә танде нерәны, кунини җиле сәмырыты няндя”са бозатәсузә.

Мелы”сыса җиле мәнүтү (правайтү) җонә няндябсатү, курәдите җанаса нонсубтырибити мынту тәәтүхораны, каҗгә сыты мелысыкәсытә тәрәди кәрсу, нинтыя нөльхү”күрү” законәтәны ноҗхәмәны иттүотуниизә җонә дүәйтетуо җанасанә” тандей нягәй җәзүлүбсямтуҗ җонә миттәбсямтыҗ бәнсә маа хутеемтыҗ җонә нягәй нилыбсябтыҗ демократический обществатәны.

Мелы”сыбся тәндә” җиле мәнә” (права”) каҗкәгалите нибитиҗ мынту Сунә 5уомтүмәә” Тандей (Объединенный Нация) неру” кәйнимәәны коны”.

Статья 30

Маагалите җануо Декларациетәны иттүо нибити мынту дебутуру”, милитиә мантә курәдикүө государствотә, сунә”тә кәтти җанасанә” сунә”тә кәтти бәзәлтуо” хорү”ти правә мелысынагәтыҗ тәндә җәйбәуза, хезы”тытыя сымбабтыгуйсядя правә” җонә няндябса”, хозүтүө” җануо Декларациятәны.